

культури, формування громадянської позиції й почуття власної національної гідності.

Список використаної літератури

1. Теорія держави і права : підручник / за ред. О. В. Петришина. – Харків : Право, 2014. – 368 с.
2. Юридична деонтологія : підручник / за ред. О. В. Петришина. – Харків : Право, 2014. – 248 с.

УДК 027.021:37:34

ВИСТАВКОВА РОБОТА ВІДДІЛУ РІДКІСНИХ ВИДАНЬ ЯК КОМПОНЕНТ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Зоря Лариса Германівна

бібліотекар 1 категорії наукової бібліотеки,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків

Карась Зоя Михайлівна

провідний бібліотекар наукової бібліотеки,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
e-mail: orknuu@ukr.net

Правове виховання у вузі передбачає проведення комплексу заходів, спрямованих на послідовне і систематичне формування у студентської молоді правосвідомості та правової культури, правових знань. Бібліотеки

вищих навчальних закладів як невід'ємна частина освітнього, наукового середовища роблять певний внесок у цю справу, тобто долучаються до виховання і правової освіти студентів. У цьому контексті доцільно нагадати вислів академіка Дмитра Лихачова про те, що «для збереження культури не так важливо мати університет, як необхідно мати бібліотеку».

Відділ рідкісних видань і дисертацій як підрозділ наукової бібліотеки НЮУ імені Ярослава Мудрого разом з іншими структурами університету (кафедрами, студентським Сенатом, асоціацією випускників тощо) приймають активну участь у вихованні морально досконалої, сучасної особистості, яка володіє основами професійної етики і культури. Так співробітники досягають цього за допомогою історико-правових фондів, комплексу бібліотечно-бібліографічних заходів, в тому числі , виставкової роботи.

Форми виховної роботи зі студентською молоддю обираються залежно від курсу навчання, тематичних запитів, фахових дисциплін, знаменних, святкових і професійних дат. Так, для студентів перших курсів університету, виставкові заходи висвітлюють історичні аспекти юридичної освіти та науки, її становлення, розвиток, історію заснування нашого вишу, правила вступу на навчання та вимоги до майбутніх юристів, цікаві та корисні приклади з життя студентів у різні історичні періоди існування вузу.

Кожен студент університету повинен знати про таку визначну історичну постать, як Ярослав Мудрий, ім'я якого носить наш вуз. Саме тому особливий інтерес викликає постійно діюча виставка «Ярослав Мудрий – видатний державний діяч Київської Русі, великий київський князь», на якій представлені раритети, які знайомлять з основними періодами життя Ярослава Мудрого, його внеском у формування традицій національного державотворення.

Організація тематичних книжкових виставок, відкритих переглядів, проведення оглядових лекцій, присвячених видатним особистостям та їх внеску у розвиток правової світової думки – це звичайна бібліотечна справа.

Однак, завдяки цьому відбувається правове виховання студентства, надання їм знань про історико-правову спадщину. У майбутніх юристів завжди викликає інтерес інформація про життя та наукові здобутки відомих правознавців, серед яких В. М. Гордон, М. А. Гредескул, М. О. Масимейко, М. І. Палієнко, П. П. Цитович, А. М. Фатеев, М. С. Бокаріус та ін. До речі, праці цих вчених представлені у фонді відділу. Пізнавальними у цьому напрямі є виставкові експозиції рукописів та літографій творів видатних правознавців XIX – поч. XX ст. («Державне право європейських держав» Д. І. Каченовського, «Кримінальне право» В. П. Даневського, «Лекції з історії російського права» В. І. Сергеевича, «Російське державне право» М. О. Куплеваського). Серед найбільш запитуваних книг – раритетні видання з автографами фундаторів харківської правової школи XIX – поч. XX ст. С. П. Ніконова, М. М. Гродзинського, Л. І. Петражицького, О. С. Алексеєва, Б. А. Кістяковського, А. Д. Кисельова та ін.

Своєю унікальністю та особливістю, а загалом пізнавальністю, виділяється серед інших книжкова експозиція «Стародруки», де представлені раритети, що побачили світ у XVIII столітті. Серед найцінніших можна назвати: політико-філософський трактат професора риторики та піітики Києво-Могилянської академії Феофана Прокоповича «Правда воли монаршей» (1726 р.), « Уложение, по которому суд и расправа во всяких делах в Российском государстве производится, сочиненное и напечатанное при владении Его Величества Государя Царя и Великого Князя Алексея Михайловича Всея России Самодержца в лето от сотворения мира 7156» (1737 р.), «Судебник Царя и Великого Князя Ивана Васильевича Всея России Самодержца» (1768 р.), прижиттєві видання М. В. Ломоносова та ін.

У зв'язку з підвищенням інтересу молоді до вивчення іноземних мов у відділі активізовано роботу з популяризації іноземних раритетів мовою оригіналу. Серед них – паризьке і амстердамське видання, тритомник економіста Адама Сміта (1805 р.) та ін. Усе наведене, на наш погляд, сприяє зацікавленості у вивченні іноземних мов.

На виставкових експозиціях та під час проведення оглядових екскурсій надзвичайно актуальними і затребуваними є раритети, що висвітлюють шляхи розбудови Української державності, розвитку правотворчості у різні історичні часи. Зокрема, було проведено тематичні виставки–огляди «Україна – козацька держава», «Судові реформи ХІХ століття на національних теренах», «Охорона державних інтересів органами національної безпеки: погляд із сучасності в минуле» та ін.

Постійно діє виставка однієї книги «Пересопницьке євангеліє». Із неї студенти дізнаються про національний символ, на якому присягають президенти України під час інавгурації. Ця книжкова пам'ятка гармонійно поєднує в собі духовну змістовність і довершеність художнього оздоблення, є еталоном української рукописної школи ХVІ ст. Як бачимо, виставкова діяльність відділу є важливим компонентом правового виховання студентів.

УДК 001.811

ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ В УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВИХ ВИДАННЯХ

Карнаух Ірина Анатоліївна

головний бібліотекар,
Харківська державна наукова бібліотека
імені В. Г. Короленка,
Україна, м. Харків
e-mail: orishka7@gmail.com

***Анотація.** Розглядаються чинні нормативні документи й очікувані зміни в законодавчій базі України щодо оформлення списку використаних джерел у наукових виданнях.*

***Ключові слова:** список використаних джерел, бібліографічні посилання, міжнародні стилі оформлення публікацій, бібліографічні менеджери, наукові видання.*